

นิทรรศการศิลปะกรรมของ ๑พล๑ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

Rama IX Art Museum Foundation

อ. ชวน หลีกภัย ศิลปินแห่งชาติ
งาน - ศิลปะ
พ.ศ. ๒๕๓๘

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

นิทรรศการศิลปกรรมของ ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี
เนื่องในวาระพิเศษทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม
ในวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2537 เวลา 17.00 น.
ณ หอศิลป์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
(นิทรรศการจัดแสดงทุกวัน ถึงวันที่ 10 สิงหาคม 2537)

๑๐๐ - ๐๑๕๗ - ๐๗ - ๑๙๙๔

P-(๒๗๖๖) ๐๐๖๑

คำกราบบังคมทูลสดุดีเกียรติคุณแด่ ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

ผู้ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม

ในพิธีพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ประจำปีการศึกษา 2536

วันจันทร์ที่ 25 กรกฎาคม 2537

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบ้างฝ่าละอองพระบาท

ด้วยสภามหาวิทยาลัยศิลปากรได้มีมติอนุมัติปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำปีการศึกษา 2536 จำนวน 3 ราย ซึ่งข้าพระพุทธเจ้า นายชุมพล พรประภา นายกสภามหาวิทยาลัยศิลปากร ขอพระราชทานพระราโชวาทกราบบังคมทูลสดุดีเกียรติคุณโดยสังเขป ดังนี้

นายชวน หลีกภัย เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนศิลปศึกษา หรือเตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร แผนกจิตรกรรมและประติมากรรม ซึ่งปัจจุบันคือวิทยาลัยช่างศิลป์ ท่านเป็นผู้ในระดับประเทศที่สนใจและมีความสามารถพิเศษทางศิลปะ สามารถวาดภาพและร่างภาพได้ดีเยี่ยม ฯพณฯ สามารถใช้เวลาว่างเพียงเล็กน้อยสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยการวาดภาพผู้คนและสถานที่ที่ได้พบเห็น ศิลปกรรมที่ ฯพณฯ สร้างขึ้นเป็นที่ยอมรับกันว่ามีคุณค่า ด้วยเวลาอันจำกัด ฯพณฯ จึงมักสร้างภาพด้วยการวาดลายเส้น ด้วยปากกา โดยจับแต่เฉพาะโครงสร้างของสิ่งที่วาดเท่านั้น ไม่มีรายละเอียด เป็นภาพบันทึกอิริยาบถต่างๆ ของผู้คน ที่ ฯพณฯ ประสบพบเห็นด้วยตนเอง มีความเรียบง่าย แต่แม่นยำและหนักแน่น กล่าวได้ว่าศิลปะที่อยู่ในใจของ ฯพณฯ เป็นชีวิตที่อยู่ในตัวของ ฯพณฯ อย่างแท้จริง อนึ่ง ความเป็นผู้นำของประเทศที่มีความสามารถสร้างสรรค์ ศิลปกรรมได้ย่อมหมายถึงการเป็นผู้นำทางศิลปะด้วย ฯพณฯ ได้นำศิลปะเข้าสู่การเมืองและการปกครอง ซึ่งมีผลทำให้ศิลปะก้าวเข้าสู่ความสนใจของประชาชนมากขึ้น

สำหรับในด้านการทำนุบำรุงและสนับสนุนศิลปกรรมนั้น ฯพณฯ ได้มีบทบาทสำคัญตลอดตั้งแต่ก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กล่าวคือ ฯพณฯ ได้ให้ความสนับสนุนวงการศิลปะร่วมสมัยของไทย ด้วยการให้เกียรติเป็นประธานเปิดนิทรรศการต่างๆ ซึ่งเป็นกำลังใจให้ศิลปินซึ่งอยู่ในวัยสร้างสรรค์ ศิลปะได้สร้างผลงานให้ก้าวหน้าต่อไป ฯพณฯ ได้สนับสนุนให้เกิดโครงการ “ศิลปินแห่งชาติ” ขึ้นจนกลายเป็นผลงานดีเด่นของรัฐบาลในการยกย่องเชิดชูเกียรติ ศิลปินอาวุโสของชาติ ได้สนับสนุนโครงการจัดตั้งหอศิลป์แห่งชาติในวโรกาสเฉลิมฉลองครบรอบ 60 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติให้จัดสร้างเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม กรมศิลปากร นอกจากนี้ ฯพณฯ ยังได้สนับสนุนการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ศิลปะ พีระศรีอนุสรณ์ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้วางรากฐานศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทยและผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร และ ฯพณฯ ได้กรุณาเป็นประธานในพิธีเปิดด้วย

ในฐานะนายกรัฐมนตรี ฯพณฯ ได้พยายามผลักดันแนวความคิดที่จะสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสถาปัตยกรรม เช่น การสร้างที่ทำการของรัฐ ที่พักผู้โดยสาร และบ้านเรือนให้มีเอกลักษณ์เฉพาะของชาติและท้องถิ่น เป็นต้น จนในที่สุดได้มีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อมขึ้นเพื่อสนองนโยบายดังกล่าว

ด้วยเหตุที่นายชวน หลีกภัย เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่สร้างคุณประโยชน์อย่างยิ่งแก่ประเทศชาติและวงการศิลปะ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์งานศิลปะจนเป็นที่ประจักษ์กันโดยทั่วไป ทั้งยังอุทิศตนเพื่อการส่งเสริมด้านศิลปะดังกล่าวแล้ว สภามหาวิทยาลัยศิลปากรจึงเห็นสมควรให้ นายชวน หลีกภัย ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม เพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบไป

สารจากนายกสภามหาวิทยาลัยศิลปากร

จากการที่สภามหาวิทยาลัยศิลปากร องค์การบริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัยศิลปากร ได้มีมติให้อนุมัติปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม แต่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย และเข้ารับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2537 แล้วนั้น นับเป็นความชื่นชมอย่างยิ่งสำหรับมหาวิทยาลัยศิลปากรและวงการศิลปะของประเทศไทย

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ดูเหมือนจะเป็นผู้นำในระดับชาติของโลกเพียงไม่กี่คนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะถึงขั้นที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ด้วยตนเอง เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าศิลปะนั้นเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความคิด ความงาม และความมีเอกภาพ ดังนั้นเมื่อใดที่นายกรัฐมนตรีปรากฏตัวแก่สาธารณชนด้วยภาพของนักการเมือง นักการปกครองและศิลปิน ทำให้ได้ภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำที่มีบุคลิกภาพทั้งงดงาม นุ่มนวล และเป็นกันเอง ยิ่งได้เห็นภาพของ ฯพณฯ ใช้เวลาแม้เพียงเล็กน้อยถือสมุดเขียนภาพขณะเยือนมิตรประเทศด้วยแล้ว ย่อมเป็นที่ประทับใจแก่มิตรประเทศทั้งหลาย ด้วยเหตุที่ได้เห็นนายกรัฐมนตรีของเราเป็นผู้ที่มีความรัก มีความสนใจ และแสวงหาความเข้าใจด้วยการใช้ศิลปะนั้นเป็นสื่อ

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ที่ได้ให้ความสนับสนุนในกิจการของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดียิ่ง ทั้งก่อนที่ ฯพณฯ จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจนถึงปัจจุบัน ฯพณฯ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยศิลปากรผู้ทรงคุณวุฒิมาอย่างยาวนานถึง 7 สมัย ตลอดเวลาของการดำรงตำแหน่งกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ฯพณฯ ให้ความสนใจในกิจการของสภาฯ ด้วยการอภิปรายให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยเสมอมา

ด้วยเหตุผลทั้งหลายทั้งปวงดังกล่าวมาแล้ว ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม ในปีการศึกษา 2536

(นายชุมพล พรประภา)
นายกสภามหาวิทยาลัยศิลปากร

สารจากอธิการบดี

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย เป็นผู้นำระดับประเทศเพียงคนเดียวในขณะนี้ ที่มีความสามารถสูงทางศิลปะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวาดภาพลายเส้น ไม่ว่าจะเป็นภาพบุคคลหรือภาพสถานที่ หลายท่านได้มีโอกาสชื่นชมฝีมือท่านมาแล้ว

ฯพณฯ มิได้มีฝีมือในการวาดภาพเท่านั้น แต่ยังสนใจสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะทุกด้านมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับมหาวิทยาลัยศิลปากร นั้น แม้ ฯพณฯ จะมีโชติชัยเก่าโดยตรง แต่ก็ไม่เคยทอดทิ้ง ฯพณฯ สนับสนุนให้กำลังใจพวกเราด้วยการให้เกียรติรับเป็นประธานเปิดนิทรรศการศิลปกรรมต่างๆ ของอาจารย์ มาร่วมกิจกรรมอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยเรียนเชิญในโอกาสต่างๆ ไม่นับการรับเป็นประธานเปิดงานวันศิลป์ พีระศรี วันที่ 15 กันยายนของทุกปีไม่เคยขาด เป็นต้น

ในฐานะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภามหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ ฯพณฯ เป็นติดต่อกันมาถึง 14 ปี ฯพณฯ ได้ให้ข้อคิดเห็นในแง่มุมต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่เป็นประโยชน์ การที่มีประสบการณ์เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยของรัฐหลายแห่ง ทำให้ ฯพณฯ มีความคิดและข้อเสนอแนะที่กว้างขวาง

มหาวิทยาลัยศิลปากรรู้สึกภูมิใจและเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ ฯพณฯ ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม ในครั้งนี้

และเพื่อยืนยันความสามารถของ ฯพณฯ ในด้านจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ได้ถือโอกาสนี้รวบรวมผลงานจิตรกรรมของ ฯพณฯ จัดแสดง ณ หอศิลป์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ระหว่างวันที่ 14-18 กรกฎาคม 2537 เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสชื่นชมความสามารถด้านศิลปะของนายกรัฐมนตรีคนที่ 20 ของเมืองไทย มหาวิทยาลัยศิลปากรหวังว่า นิทรรศการซึ่งหาดูได้ยากนี้จะเป็นที่สนใจของวงการศิลปะและผู้สนใจศิลปะโดยทั่วไป

รองศาสตราจารย์ไชศรี ศรีอรุณ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร

14 กรกฎาคม 2537

บทนำ

“ศิลปะจากลูกชาวบ้านโดย ฯพลณฯ ชวน หลีกภัย”

ฯพลณฯ ชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นชาวจังหวัดตรังโดยกำเนิด จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ตรังแล้วเข้าศึกษาศิลปะในกรุงเทพมหานครที่โรงเรียนศิลปศึกษา แผนกจิตรกรรมและประติมากรรม หรือเป็นที่รู้จักกันดีในนามของโรงเรียนเตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากรซึ่งก่อตั้งโดยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ต่อมา ฯพลณฯ ได้เปลี่ยนแปลงแนวทางการศึกษาหันมาสนใจด้านวิชากฎหมาย จึงได้เข้าศึกษาที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิตแล้วจึงประกอบอาชีพทนายความ เข้าสู่แวดวงการเมืองด้วยการรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นสมัยแรก เมื่อปี พ.ศ. 2512 และติดต่อกันมาทุกครั้งถึง 9 สมัย ได้ก้าวถึงระดับผู้บริหารประเทศเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการ รัฐมนตรีว่าการ รองนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรี

เป็นที่แน่ชัดว่า ฯพลณฯ ชวน หลีกภัย เป็นผู้นำระดับประเทศเพียงคนเดียวให้ความสนใจกับศิลปะถึงขนาดที่สามารถวาดภาพและร่างภาพได้ในระดับดีเยี่ยม อาจจะเป็นด้วย ฯพลณฯ เคยศึกษาศิลปะมาจากโรงเรียนศิลปศึกษามาก่อน จึงทำให้มีความผูกพันกับศิลปะและวงการศิลปะตลอดมา ด้วยความสัมพันธ์อย่างดียิ่งนี้เป็นเหตุให้ ฯพลณฯ กลายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการรณรงค์ ทำนุบำรุงศิลปะของชาติ ทั้งที่เป็นอดีตและที่อยู่ในความเคลื่อนไหวในปัจจุบัน ซึ่งเราอาจจะแยกแยะบทบาทของ ฯพลณฯ เป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง บทบาทความเป็นผู้นำทางด้านศิลปะ

การที่ผู้นำของประเทศในระดับนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสร้างสรรค์ศิลปกรรมได้ ย่อมหมายถึงการดำรงตำแหน่งผู้นำในทางด้านศิลปะด้วย การบริหารประเทศของ ฯพลณฯ ชวน หลีกภัย จึงเป็นไปในลักษณะของการนำศิลปะมาผสมผสานกับการเมืองและการปกครอง ซึ่งมีผลทำให้ศิลปะมีส่วนก้าวเข้าสู่ความสนใจของประชาชนมากขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่สถานภาพชีวิตส่วนตัวของประชาชนโดยส่วนรวมให้เกิดความดีความงามและความสุขสบายมากขึ้น

ประการที่สอง บทบาทในด้านทำนุบำรุงและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรม

จากบทบาทของ ฯพลณฯ ชวน หลีกภัย ก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในฐานะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดตรัง รองหัวหน้าและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ รัฐมนตรีว่าการและรองนายกรัฐมนตรี ฯพลณฯ ได้มีบทบาทที่ยังประโยชน์ให้แก่วงการศิลปะมาแล้วมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับศิลปะที่เป็นวิถีชีวิตของประชาชนในปัจจุบันอย่างที่เราเรียกกันว่า “ศิลปร่วมสมัยของไทย” ฯพลณฯ ให้ความสำคัญสนับสนุนวงการศิลปะด้วยการตอบรับเป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการศิลปร่วมสมัยซึ่งเป็นนิทรรศการของศิลปินที่ยังอยู่ในวัตรปฏิบัติแห่งสร้างสรรค์ศิลปะอยู่ สิ่งนี้ได้ช่วยเป็นกำลังใจให้ศิลปินได้สร้างสรรค์ผลงานให้ก้าวหน้าต่อไป

นอกจากนั้น ฯพลณฯ ได้มีส่วนริเริ่มและผลักดันโครงการสำคัญๆ ในระดับชาติขึ้นอีก เช่น รัฐบาลที่ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินอาวุโสของชาติและได้ดำเนินการจนได้ศิลปินแห่งชาติหลายท่านแล้ว

ฯพลณฯ ได้สนับสนุนโครงการจัดตั้งหอศิลป์แห่งชาติในวโรกาสแห่งการเฉลิมฉลองครบรอบ 60 พระชันษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยได้ผ่านมติคณะรัฐมนตรีในสมัยนั้น ให้จัดสร้างเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม กรมศิลปากร

ฯพลณฯ ได้สนับสนุนให้วงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ศิลป์ พีระศรีอนุสรณ์ เพื่อให้เป็นอนุสรณ์แก่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้วางรากฐานศิลปสมัยใหม่ในประเทศไทย พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงห้องทำงานศิลปะของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และ ฯพลณฯ ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดด้วย

นอกจากนั้น ฯพลณฯ ยังได้รับเลือกให้เป็นนายกสมาคมศิษย์เก่าศิลปศึกษาช่างศิลป์และได้ตอบรับเป็นนายกสมาคมถึง 2 สมัย ทำให้กิจการของสมาคมดำเนินไปอย่างดียิ่ง

สำหรับบทบาทของ ๑พลฯ ขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแม้ว่าการทํางานในการบริหารบ้านเมืองจะมีอยู่มากมายแต่ก็มีได้ทําให้ ๑พลฯ ห่วงเหินจากวงการศิลปะ ๑พลฯ ยังคงปลีกเวลามาร่วมสร้างสรรค์กับบรรดาศิลปินด้วยการตอบรับเป็นประธานพิธีเปิดศิลปกรรมตลอดมา และในด้านนโยบายของการบริหารประเทศ ๑พลฯ ยังได้ผลักดันแนวความคิดที่จะสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสถาปัตยกรรม เช่น ที่ทำการของรัฐ ที่พักผู้โดยสารและบ้านเรือน ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะของชาติของท้องถิ่น นโยบายนี้ได้เริ่มต้นโดย ๑พลฯ ได้กล่าวปาฐกถาพิเศษบ่อยครั้ง ในที่สุดได้จัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อมขึ้นโดยได้เริ่มดำเนินการประชุมตามนโยบายที่ ๑พลฯ ได้กำหนดไว้

ประการที่สาม บทบาทของความเป็นศิลปิน

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าภารกิจหลักของ ๑พลฯ คือการบริหารประเทศ แต่ด้วยเวลาเพียงน้อยนิด ๑พลฯ ยังได้ปลีกเวลาสร้างสรรค์ศิลปะโดยการวาดภาพผู้คนและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่พบเห็น ประชาชนได้เห็นภาพ ๑พลฯ นายกรัฐมนตรีของประเทศไทยเมื่อได้เยือนต่างประเทศ ได้ถือสมุดร่างภาพเพื่อวาดภาพสิ่งต่างๆ ที่เป็นความสำคัญของประเทศ สิ่งเหล่านี้ได้สร้างภาพที่เป็นมิตรภาพอันดีเยี่ยมกับประเทศที่ไปเยือน

สำหรับคุณค่าของศิลปกรรมที่ ๑พลฯ ได้สร้างขึ้นนี้ เป็นที่ยอมรับกันในแวดวงศิลปินทั่วไปว่าเป็นผลงานที่มีคุณค่า ด้วยเวลาอันจำกัดทําให้ ๑พลฯ จำเป็นต้องสร้างภาพด้วยการวาดลายเส้นด้วยปากกา และด้วยความรวดเร็วทําให้ภาพที่ปรากฏเป็นภาพที่ไม่มีรายละเอียด จับเอาแต่โครงสร้างของสิ่งที่วาดเท่านั้น ภาพวาดส่วนใหญ่ของ ๑พลฯ ที่ชอบวาดอยู่เสมอเป็นภาพบันทึกอิริยาบถต่างๆ ของผู้คน มีทั้งภาพชาวบ้าน นักการเมือง และนักข่าว ๑พลฯ บันทึกลงบนศิลปะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ได้ประสบพบเห็นด้วยตนเอง ภาพวาดดังกล่าวจึงแสดงออกด้วยความเรียบง่ายแบบสามัญชน ไม่หรูหราหรือแสดงความวิเศษ มีลักษณะที่เรียกได้ว่าเป็นศิลปะที่มาจากลูกชาวบ้านอย่างแท้จริง

จากการที่ ๑พลฯ นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม ในปีการศึกษา 2536 นี้ จึงนับเป็นเกียรติอย่างยิ่งสำหรับคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และเพื่อให้เป็นที่ประจักษ์ในเกียรติคุณของ ๑พลฯ เนื่องในวาระนี้ จึงได้จัดนิทรรศการศิลปกรรมเพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติแด่ ๑พลฯ นายกรัฐมนตรี ขึ้น ณ หอศิลป์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จัดแสดงผลงานวาดเส้นประมาณ 60 ชิ้น เปิดแสดงตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม ถึงวันที่ 10 สิงหาคม 2537 คณะจิตรกรรมฯ ขอขอบพระคุณ ๑พลฯ นายกรัฐมนตรีที่ได้ให้ความกรุณามอบผลงานให้จัดแสดง ขอขอบคุณคุณรุ่งรัตน์ อมรเกียรติ และอาจารย์ธงชัย รักปทุม ที่ได้เป็นธุระในการประสานงานนี้ อีกทั้งขอขอบพระคุณคุณหญิงนิรมล สุริยสัจย์ รองประธานกรรมการ บริษัทโตชิบาไทยแลนด์ จำกัด ที่ได้กรุณาสับสนุนงบประมาณการจัดนิทรรศการในครั้งนี้

(นายพิชญ์ สุคนิมิตร)

คณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

Rama IX Art Museum Foundation

a. w. m. n. o. n. n. u. b. i. d. e. c. i. j. d. v.
 u. b. - m. n. o. n. n. u. b. i. d. e. c. i. j. d. v.
 m. n. o. n. n. u. b. i. d. e. c. i. j. d. v.

ถ้อยแถลงของจิตรกรกิตติมศักดิ์ ฯพลฯ ชวน หลีกภัย

“...ที่ยังขีดๆ เขียนๆ อยู่บ้างก็ด้วยความชอบ มีอารมณ์อยากจะเขียนและมีความสุข...”

“...ใบหน้าผู้คนแม้จะซีดหรืออย่างไร แต่ในสายตาของผมก็ว่าน่าสนใจ น่าเขียน...”

ผมเคยฝึกฝนงานศิลปะมาตั้งแต่เรียนเตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร จึงมีพื้นฐานความรักและชอบงานศิลปะอยู่ อย่างน้อยก็ชอบดูผลงานศิลปะต่างๆ

อาชีพและงานที่ทำมาโดยตลอดของผมไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานศิลปะ จึงไม่ได้ทำงานด้านนี้เลย ที่ยังขีดๆ เขียนๆ อยู่บ้างก็ด้วยความชอบและมีอารมณ์อยากจะเขียน และมีความสุขเมื่อได้เขียนภาพ ดังนั้น แม้เมื่อเป็น “ทนายความ” ก็ชอบสเก็ตช์หน้าพยานหรือคู่คดี เป็นความสนุกมือ และช่วยให้จดจำเหตุการณ์และบุคคลได้มากขึ้น โดยที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะสร้างผลงานหรือสะสมผลงาน แต่เขียนเพื่อความพอใจ จึงไม่ได้รวบรวมงานไว้เลย ส่วนใหญ่จะติดอยู่ในกระดานที่ห้อยฉวยได้ เช่น ในสำนวนคดี ในเอกสาร วาระการประชุมในเวลามีการประชุมหรือมีการสัมมนา

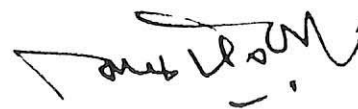
โดยสภาพอาชีพและงานที่ทำ ยากที่จะหาเวลาเป็นตัวของตัวเองได้มากพอที่จะนั่งทำงานศิลปะ จึงใช้เวลาช่วงสั้นๆ ที่มีอยู่เขียน แม้ในเวลาปฏิบัติภารกิจก็ทำได้บ้าง เช่น ไปงานบุญ ขณะที่พระสงฆ์สวดอยู่ ถ้ามีกระดาน มีปากกา ก็จะเขียนสเก็ตช์ภาพผู้คนในงานบ้าง รวมไปถึงพระคุณเจ้าที่กำลังสวดอยู่หรือเวลาเข้าไปเยี่ยมชาวบ้านในหมู่บ้าน ขอเขียนรูปผู้คนในหมู่บ้าน

ด้วยเวลาที่จำกัดดังกล่าว เมื่ออยากเขียนก็เขียนไปเรื่อยๆ ไม่ค่อยเก็บสะสมผลงานไว้เลย เพราะสเก็ตช์บุคคล ทำทางคนในลิฟท์ได้ โดยเฉพาะคนในลิฟท์ เวลาที่ใช้สเก็ตช์ภาพจึงใช้เวลาเพียงครึ่งนาทีหรือหนึ่งนาทีเท่านั้น รูปที่เขียนจึงเสร็จสมบูรณ์เท่าที่มีเวลาอยู่ตอนเขียนเท่านั้น ภาพสเก็ตช์ส่วนใหญ่จึงไม่ได้ลงรายละเอียด ไม่ได้นำมาตกแต่งเพิ่มเติมใหม่ ยกเว้นบางรูปมีเวลาให้เขียนมากก็สามารถลงรายละเอียดได้มาก ที่ใช้ปากกาก็เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว ไม่มีเวลามาร่างหรือเตรียมการใดๆ เมื่ออยากเขียนก็ลงมือเลย ไม่ต้องมาชุดลบหรือแก้ไขใดๆ อีก

ความจริงรักภาพสีน้ำมันแต่ไม่มีเวลาฝึกฝน ภาพสเก็ตช์ส่วนใหญ่จะเป็นหน้าคน ที่เขียนหน้าคนเพราะหน้าคนแต่ละคนมีความน่าสนใจแตกต่างกัน ยิ่งคนแต่ละภาคจะมีบุคลิกลักษณะที่น่าสนใจแตกต่างกันไป จะซีดซีหรืออย่างไร แต่ในสายตาของผมก็ว่าน่าสนใจ น่าเขียน น่าสเก็ตช์เพราะเห็นว่าเป็นความงามในอีกลักษณะหนึ่ง ที่ว่าคนที่ชอบเขียน โดยเฉพาะชอบเขียนต้นไม้อาจมีลักษณะรูปทรงแปลกๆ

เห็นคุณค่าของงานศิลปะ จึงได้จัดให้มีการยกย่องศิลปินแห่งชาติขึ้น เมื่อสมัยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และต้องการให้มีหอศิลป์หรือที่รวบรวมงานศิลปะไม่ว่าแบบไทยหรือสากลที่จัดกระจายอยู่ในสถาบันการศึกษา

ผมสนับสนุนการก่อสร้างสถานที่ราชการที่สำคัญ โดยประยุกต์สถาปัตยกรรมไทยให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและความเหมาะสมของบ้านเมืองในปัจจุบัน ได้ให้นโยบายให้ส่วนราชการที่ทำหน้าที่ออกแบบ เช่น กรมโยธาธิการ ให้ออกแบบสถานที่ราชการให้เป็นเอกลักษณ์ของเรา ตามลักษณะของท้องถิ่นมากขึ้น โดยรัฐบาลจะสนับสนุนงบประมาณในส่วนที่เพิ่มขึ้นให้ เพราะจะเป็นความงดงามของบ้านเมือง และทำให้คนไทยมีความภูมิใจในความเป็นคนไทย เป็นประเทศไทย

(นายชวน หลีกภัย)